

են աստուածաբանական տեսութիւններու վրայ՝ սակայն կը պարունակեն քնազննական և մարդակազմական այնպիսի դասեր՝ որոնք հետագայ ժամանակներու թշուառութեան հիմ ծառայած են:

Կալիֆէնէն յետոյ ապրած է Նիւսացին, և այսպէս՝ Թերևս ազդուած իսկ է աշոր երևելի աշխատութիւններէն: Մեր Հայ թշուառաններուն մէջ շատ ու շատ փոխառութիւններ կան Նիւսացիէն. սաղմնառութեան և զգայարաններու վրայ շարադրած մասերը գրեթէ նոյնութեամբ կը գտնուին, և ասոնց հետ նաև Նիւսացիէ վերջը հեղինակուած մարդակազմութիւններէ փոխառութիւններ:

*

Երկար կ'ըլլար այս բոլորին մանրամասն բաղդատութիւնն ընել հոս, որովհետև հարկ կ'ըլլայ Նիւսացիին գործը վերլուծել ծայր ի ծայր. բան մը՝ որ կը պահանջէ մասնաւոր աշխատութիւն:

Տօթ. ՎԱՐԱՄ Յ. ԹՈՐՈՒՄԵԱՆ

Վեներաբլ — Ս. Ղազար

13 Դեկտեմբեր 1923

(Շարունմակելի)

Պայրըն կը գրէ թէ լոռութեան ու մահուան պարտէզներուն մէջ կը հանդարտի հոգին, վասն զի մահն իսկ կը թեթևցնէ ըզմեզ մեր կեանքի մէկ մասէն, այն է՝ մեր ամենօրեայ նախահոգութիւններէն, որոնք խիստ կը ծանրանան մեր ուսերուն վրայ: Կեանքի գազանիքը, կ'ըսէ, պէտք է կեանքի համար մեռնիլը և միայն հոգւոյ համար ապրիլն ըլլայ. պէտք է բոց մ'ըլլալ որ վառի առանց մեռնողի, վառող մը՝ որ բուրբ առանց թերթերու, ձայն մը՝ որ երգէ առանց բերնի, սիրտ մը՝ որ սիրէ առանց արօքիւն կուրծքին մէջ:

Գ Ր Ա Կ Ա Ն

Յ Ա Ր Ա Ս Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

“ՀԱՒԱՏՈՎ, ԽՈՍՏՈՎ,ԱՆԻՄ” ,,

Ա Ղ Օ Թ Ի Թ

Ս. ՆԵՐՍԵՍԻ ՇՆՈՐՀԱԼՈՑ

(Շար. տես Բազմավէպ էջ 119)

ԺԳ.

Ո՛վ դու արքայ երկնային,
Արքայութեանը փառքին՝
Ջոր խոստացար տալ ըզբեզ
Պաշտողներուն սիրակէզ՝
Ջիս ալ ըրէ արծանի.
Ջորացուր սիրտս՝ ատելի
Մեղքէն զըզուիլ, և անգին
Սիրոյդ ըղձալ կաթոգին,
Ապրիլ, գործել մի միայն
Քու սուրբ կամքիդ համաձայն.
Արարածներուդ ողորմութեան յոյս,
Ողորմէ՛ և իմ բազմամեղ հոգւոյս:

ԺԴ.

Ո՛վ Տէր, խնամող բարեգութ
Ամէն ստեղծած բաներուդ,
Հոգիս, մարմինս ապահով
Ըրէ խաչիդ նըշանով,
Խաբէպատիր ակնախառտ
Հրապոյրներէ մեղսառիթ,
Դիւին լարած հաղբերէն,
Մարգիկներէ անօրէն,
Հոգւոյ, մարմնոյ բիր հազար
Վըտանգներէ փաստակար.
Արարածներուդ ողորմութեան յոյս,
Ողորմէ՛ և իմ բազմամեղ հոգւոյս:

ԺԵ.

Քրիստոս Աստուած պահապան
Ամէն իրի ստեղծական,
Ձեզ սուրբ աջդ ահաւոր
Վրաս հովանի մըլտագոր.
Յր ու գիշեր անդադար

Եղի՛ր անձիս խնամատար
Թէ՛ տան մէջ թէ՛ բացակայ,
Քաղաքն և կամ ճամբու վրայ,
Թէ՛ քունը ըլլամ թէ՛ արթուն.
Մնամ անսասամ, անըկուն.

Արարածներուդ ողորմութեան յոյս,
Ողորմէ՛ և իմ բազմամեղ հոգւոյս:

ԺԶ.

Աստուած իմ, լոյս անարատ,
Որ կը բանաս ձեռքդ առատ,
Ողորմութեանդ զանձով
Երկինք, երկիր լեցնելով,
Քեզ կը յանձնեմ զիս բոլոր
Եւ ինչ է ինձ կարեւոր,
Դու հոգս, դու պատրաստէ՛
Հոգւոյս, մարմնոյս ինչ պէտք է,
Ոչ միայն այս վայրկենիս,
Այլ մինչ յետին շունչ կեանքիս.

Արարածներուդ ողորմութեան յոյս,
Ողորմէ՛ և իմ բազմամեղ հոգւոյս:

ԺԷ.

Մոլորածները դու, Տէր,
Կը դարձնես սրբաբաշտ,
Դարձուր, ուղղէ ի բարին
Ախտերս ամէն մոլեգին,
Ազգայութեանդ սիրոյն
Հետ՝ բեւեռէ՛ պընդապոյն՝
Օրհասին վախն հոգւոյս մէջ
Եւ գեհեկն հուրն անշլշլ,
Որ լամ մեղքերս զազիր,
Գործեմ բարին անձանձիր.

Արարածներուդ ողորմութեան յոյս,
Ողորմէ՛ և իմ բազմամեղ հոգւոյս:

ԺԸ.

Անմահութեան դու աղբիւր,
Որ կը բլբլես բերաբեր,
Շնորհքի գետեր քաշական՝
Որ երկրիս աղտը լուսնան,
Աղբիւրացուր իմ սրբա՛ն
Ան՝ զըղջու՛մի աղեկէզ
Արցունքի յորդ հեղեղներ,
Որ պոռնըկին նըման՝ դեռ
Այս աշխարհէս չը մեկնած՝
Լըւամ հոգիս մեղսամած.

Արարածներուդ ողորմութեան յոյս,
Ողորմէ՛ և իմ բազմամեղ հոգւոյս:

ԺԹ.

Տէր, պարզեի՛ երկնային
Ողորմութեանդ զանձին,
Կ'աղաչեմ՝ ինձ ալ տալիր
Գանձարանէդ մասն ընտիր,
Որ ուղղափառ հաւատքով
Գամ դէպ ի քեզ և քու քով,
Ուսիս շաղկած լիաբեռ
Քարեպաշտ շատ մը գործեր,
Հաղորդութեամբ՝ օթեան
Եղած Մարմնոյդ և Արեան.

Արարածներուդ ողորմութեան յոյս,
Ողորմէ՛ և իմ բազմամեղ հոգւոյս:

Ի.

Ո՛վ քաղցր Տէր բարերար,
Երբ հասնի ժամս հոգեվար՝
Յանձնէ՛ բարի հրէշտակին՝
Մօտ գայ մահճիս սընալին,
Որ աւանդեմ քաղցրօրէն
Հոգիս իր ձեռքն երկնազէն,
Եւ հետս ընկեր ըլլալով՝
Ձիս անցընէ անխըռով
Երկնքի տակ թափառուն
Ջուրի՛ք չար դեներուն.

Արարածներուդ ողորմութեան յոյս,
Ողորմէ՛ և իմ բազմամեղ հոգւոյս:

ԻԱ.

Ո՛վ Քրիստոս՝ լոյս ճըշմարիտ,
Արժանացուր քու փառքիդ
Լոյսը տեսնէ խեղճ հոգիս՝
Երբ ինձ հասնի աւետիս
Երկնահրաւէր կոչումին.
Եւ մինչև օրը վերջին
Դատաստանիդ ընդհանուր՝
Արդարեւեւուն քով ինձ տուր
Հանգի՛լ, յուսով հատուցման
Քարիքներուդ անվախճան.

Արարածներուդ ողորմութեան յոյս,
Ողորմէ՛ և իմ բազմամեղ հոգւոյս:

ԻԲ.

Երբ գաս, արդար Դատաւոր,
Դատել մարդիկ՝ փառք Հօր,
Մառայիդ հետ խըստիւ մի՛
Մըտներ, խընդրեմ, Տէր, դատի.

Մի տար հոգիս իմ աւար
Դժոխքի կրակին մըշտովս
Երանաւէտ կոչումի
Յայնդ ինձ բրէ՛ լըսելի՛
«Եկուր, սըբրոց հետ ընտիր՝
Արքայութիւնըս մըտիր».

Արարածներուդ ողորմութեան յոյս,
Ողորմէ՛ ե իմ բազմամեղ հոգւոյս:

ԻԳ.

Ամենողորմ Տէր, անհուն
Գութնդ ցըցուր ամենուն՝
Որոնք քեզի կը հաւտան,
Թէ՛ համարին ինձ ըլլան,
Թէ՛ ծանօթ, թէ՛ այլազգի,
Կենդանի կամ լուսհոգի.
Զիս առողին ալ, ո՞վ Տէր,
Քաւէ՛ չար կամքն ու մեղքեր,
Որ արժանի զըտնելին
Ողորմութեանդ զանձին.
Արարածներուդ ողորմութեան յոյս,
Ողորմէ՛ ե իմ բազմամեղ հոգւոյս:

ԻԳ.

Փառաւորեալ օրհնեալ Տէր,
Մի խընդրւածըս մերժեր,
Բարեխօս ինձ համար քեզ՝
Սուրբ Կոյսն է, մեծն Յովհաննէս,
Նախաժըկայն ե իր հետ
Գրիգոր մեր լոյս հայրապետ,
Հին օրէնքին վեհ Սուրբեր,
Նորին՝ վկաներն անվեհեր,
Երկնի, երկրիս անհամար
Սըբբամարդուր հոգւոց պար.
Եւ քեզ՝ անբաժան Սուրբ Երրորդութեան՝
Երկըրպագութիւն ե փառք յաւիտեան:

Հ. Ա. Վ. ՏԻՐՈՑԵԱՆ

ՀՈՄԵՐՈՍ

Ո Դ Ի Ս Ա Կ Ա Ն

Գ. ԵՐԳ

(Շար. տես Բազմավէպ էջ 116)

○ ○

Այսպէս ըսաւ Արամազդի ճաւակեթն
Եւ անսացին անոնք ահոր խօսքերուն:
Եւ քարոզներն անոնց ձեռքին ջուր լըցին,
Եւ պարմանիք պըսակցցին բաժակներն
Անապակով, եւ բաժնեցին ամենուն.
Եւ լեզուները նետելով կրակին մէջ
Ելան ու նուէրը թափեցին: Եւ ապա
Երբ ուզածնուն չափ խըմեցին իրենք ալ,
Փափագեցան Տիւրմաքոս Վթնեսա
Վերադառնալ իրենց քաշտին խորագոգ,
Բայց Նեստոր դէ՛մ կեցաւ եւ այսպէս զուրցեց.

«Դիտս ե միւս անմահական աստուածներն
Ինէ՛ հեռու ընեն որ դուք զիս թողով՝
Դառնաք ձեր նաւն երազաճեպ. ես կարծես
Ազքատ ու մերկ մէկն ըլլայի, չըլլայի
Անթիւ գորգեր ու ծածկոցներ տանըս մէջ
Հանգըստօրէն քընանալու, ըլլայ ինձ՝
Ըլլայ անոնց համար որ տունս հիւր կու գան:
Բայց ես ունիմ չըքնաղ գորգեր, ծածկոցներ.
Ոչ, սիրուն ճետն Ողիտէսի պէս մարդուն՝
Պէտք չէ նաւուն տախտակներուն պառկի վրայ,
Որչափ ատեն ապրիմ, եւ որչափ ատեն
Իմ պալատիս մէջ զաւակներըս մընան
Ընդունելու հիւրն որ մեր տունը կու գայ»:

Եւ պատասխան տըւաւ ծաւի դիցունհին.
«Շատ լաւ ըսիր ասի, սիրուն ծերունի,
Եւ պէտք չէ քեզ հընապահդի Տելեմաք,
Վասն զի շատ աւելի լաւ է այդպէս:
Արդ ասիկա հետդ արքունիքըդ թող գայ
Ու պառկի հոն. ես մեր սեւ նաւը կ'երթամ
Որ շընեմ մեր ընկերներուն սիրտ՝ խրախոյս
Եւ տամ անոնց ամէն մէկին պատուէրներ,
Զի անոնց պինդ տարեցն ըլլալ կը պանծամ:
Բոլոր միւսերն որոնք եկան ետեւէն
Երիտասարդ են եւ մեզի բարեկամ,

Եւ ամենամեղ Տելեմաքին տարեկից:

Արդ զիսկեկտով սեւ՝ զոգաւոր նաւին մէջ՝

Քառուն կանուխ կաւկուններուն պիտ՝ երթամ

Ուր քառնելիք մ'ունիմ ես հին ե մեծկակ: